

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 04-10-2023

Mødedato Onsdag d. 04. oktober 2023 kl. 09:00

Mødested Konference 1 og 2, stuen, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse: Økonomien på kollektiv trafik-området 2024-2027 # (kl. 9.00-10.00).....	3
Høring af Midttrafiks budget 2024.....	5
Synergi mellem landdistriktsindsatsen og øvrige regionale indsatser #.....	7
Landsbyprisen og initiativprisen 2024.....	9
Regionalpolitisk forum om reduceret forbrug.....	11
Regionalpolitisk forum om arealer til den grønne omstilling.....	14
Status på elevfordeling og kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet.....	17
Ansøgning om driftsoverenskomst mellem Tradium og Randers HF og VUC.....	19
Afrapportering på projektet Coast to Coast Climate Challenge.....	21
Nyt fra Midttrafik #.....	23
Udvalgets årshjul og mødeplan for 2023/2024 #.....	24
Gensidig orientering #.....	25
Drøftelse af udvalgsmøder i Danske Regioner #.....	26
Underskriftsark #.....	27

Punkt 1: Temadrøftelse: Økonomien på kollektiv trafik-området 2024-2027 # (kl. 9.00-10.00)

1-30-75-2-23

Sagsfremstilling

Forligspartierne bag regionens budgetforlig 2024 er enige om, at der skal udarbejdes en økonomisk plan for trafikområdet for de kommende år med henblik på fortsat at udvikle og transformere den kollektive trafik.

Der lægges op til en temadrøftelse af økonomien på kollektiv trafik-området i årene 2024-2027 og muligheden for at igangsætte mobilitetsinitiativer, der skal give mere bæredygtig mobilitet i Midtjylland.

Økonomien på kollektiv trafik-området 2024-2027

Økonomien på kollektiv trafik-området har igennem flere år været under pres. Dels som følge af faldende passagertal og dels som følge af stigende udgifter til bl.a. brændstof, renter og lønninger.

Midttrafik har i juni 2023 sendt forslag til budget 2024 i høring. Budgettet viser p.t. et mindre forbrug på 31,3 mio. kr. i 2024. Et mindreforbrug vil betyde, at regionens ramme ikke anvendes fuldt ud. Der er dog en række faktorer og fremadrettede usikkerheder, som kan påvirke og udfordre økonomien i 2024.

Der tages bl.a. ikke stilling til:

- om brug af HVO-biodiesel genindføres (forventes behandlet på regionsrådets møde i november 2023).
- om brændstofpriserne forbliver på nuværende niveau.
- om den planlagte stigning i billetpriserne får passagerer til at fravælge kollektiv trafik.
- om der kommer en negativ pris- og lønregulering i 2024.

Der er en række fremtidige udgifter, som endnu er uafklarede, hvilket giver budgetmæssig usikkerhed fra 2025 og frem. Det drejer sig om indkøb af flere tog til Aarhus Letbane, etablering af krydsningsspor ved Rude Havvej i Odder, udbud af regional bæredygtig busstrafik i det østjyske samt ladeinfrastruktur til drift af batteritog på Lemvigbanen. Der indhentes p.t. tilbud til ladeinfrastrukturen, som forventes at blive behandlet på regionsrådets novembermøde.

Administrationen foreslår derfor, at en del af mindreforbruget i budgetperioden afsættes som en reserve i regionens budget til kollektiv trafik. Forslaget fremlægges på regionsrådets møde i november 2023.

Midler til fremme af mere bæredygtig mobilitet

Administrationen har igangsat et arbejde med flere forskellige mobilitetsinitiativer i samarbejde med både Midttrafik og midtjyske kommuner. Dette sker i forlængelse af regionsrådets og udvalgets ønske om at transformere mobiliteten i Midtjylland i en mere bæredygtig retning.

Administrationen foreslår, at en del af det forventede mindreforbrug anvendes til at igangsætte følgende initiativer i 2024 og 2025:

1. Bedre muligheder for, at børn og unge transporterer sig mere bæredygtigt.
2. Samkørsel på tværs af kommunegrænser.
3. Forsøg med funktionsudbud, hvor busser, samkørsel og el-delecykler mm. kombineres i ét sammenhængende mobilitetstilbud.
4. Mere bæredygtig mobilitet i Vestjylland ved at kigge på samspillet mellem busser og tog.
5. Flere passagerer i Aarhus Letbane med kampagne rettet mod virksomheder i Skejbyområdet.
6. Skabe bedre fremkommelighed for rute 100 og rute 200 i Aarhus.
7. Fortsat medfinansiering af Supercykelstisekretariatet.

Initiativerne er beskrevet i vedlagte bilag og vil blive præsenteret på temadrøftelsen. Hvis der afsættes en pulje til initiativerne, vil de efterfølgende blive uddybet og forelagt regionsrådet til godkendelse i løbet af 2024 og 2025.

Program

Kl. 9.00-9.30 Oplæg om økonomien i den kollektive trafik 2024-2027 og initiativer, der kan sættes i gang i 2024.
Oplæg ved udviklingsdirektør Kim Kofod Hansen og vicekontorchef Henning Salling.

Kl. 9.30- 10.00 Drøftelse af oplæggene og udvalgets perspektiver på initiativforslagene.

Beslutning

Udviklingsdirektør Kim Kofod og vicekontorchef Henning Salling gennemgik den aktuelle økonomi, den økonomiske prognose for de næstkommende år i den kollektive trafik og forslag til indsatser for bæredygtig mobilitet

Udvalget drøftede oplægget og rettede opmærksomhed på, at ideer fra det regionalpolitiske forum om mobilitet skal inddrages i forhold til de videre indsatser.

Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Initiativer til mere bæredygtig mobilitet

Punkt 2: Høring af Midttrafiks budget 2024

1-30-75-2-23

Resume

Midttrafik har sendt sit budget 2024 i høring. Midttrafik har i høringen budgetteret med 440,5 mio. kr. i 2024, hvilket er 31,3 mio. kr. mindre end den samlede regionale finansiering til kollektiv trafik for 2024. Dette hænger især sammen med regionsrådets beslutninger i 2023 om at indstille brugen af HVO-biodiesel og om at omdisponere to udviklingspuljer til drift. Budgettet foreslås godkendt med enkelte tekniske rettelser. Forslag til anvendelsen af mindreforbruget i 2024 fremsendes til politisk behandling i november 2023.

Direktionen indstiller,

at Midttrafiks budget 2024, inklusive de tekniske ændringer, godkendes.

Sagsfremstilling

Midttrafik har sendt budget 2024 i høring med svarfrist den 31. oktober 2023. Dagsordenspunktet vedrører alene den egentlige kollektive trafik, der finansieres af regionens budget til regional udvikling, mens høringsbudgettet også omfatter den siddende patientbefordring, som finansieres af det regionale sundhedsområde.

Midttrafiks høringsbudget

Udgangspunktet for høringsbudgettet er Midttrafiks reviderede budget 2023 af 23. juni 2023. Budgettet indarbejder besparelserne, som blev besluttet af regionsrådet den 21. december 2022.

Der er en difference på 31,3 mio. kr. mellem Midttrafiks budget og regionens samlede finansiering til kollektiv trafik i 2024. Det betyder, at regionens ramme til kollektiv trafik ikke anvendes fuldt ud. Hovedforklaringerne på det forventede mindreforbrug findes bl.a. i betydelige takststigninger i 2024 og i indfasningen af Midttrafiks nye indtægtsdelingsmodel. Taksterne stiger i 2024 med gennemsnitligt 10,3 %, men indtægtsstigningen forventes at blive mindre, fordi prisstigningerne vil få nogle af passagererne til at vælge andre løsninger. Derudover implementeres sidste trin i Midttrafiks nye indtægtsmodel i 2024, hvorefter en større del af indtægterne går til Region Midtjylland.

En væsentligt forudsætning i høringsbudgettet er, at kørslen med HVO-biodiesel på en række regionale busruter ikke genoptages. Regionsrådet besluttede i september 2022 at indstille brugen af HVO-biodiesel midlertidigt på de regionale ruter, idet regionsrådet ville genvurdere situationen i 2023 med afsæt i et fortsat ønske om at få en mere grøn profil for den kollektive trafik. Hvis kørslen med HVO-diesel genoptages, vil finansieringsbehovet i høringsbudgettet stige med ca. 17 mio. kr.

Tekniske ændringer som indarbejdes i høringsbudgettet

Midttrafiks høringsbudget anvender ikke det fulde øremærkede statslige tilskud til driften af Holstebro-Skjern og indarbejder ikke udgifter til batteritog og ladeinfrastruktur, som besluttet af regionsrådet 27. april 2022. Region Midtjylland vil i sit høringssvar bede Midttrafik om at indarbejde i alt 5,1 mio. kr.

Region Midtjyllands ramme

Der er i 2024 et forventet mindreforbrug på 31,3 mio. kr., som med udgifterne til batteritog og ladeinfrastruktur reduceres til 26,2 mio. kr., jf. tabel 1.

Driftsrammen fik i 2023 tilført 13,5 mio. kr. fra to puljer afsat til støtte af den påbegyndte grønne omstilling og imødegåelse af et generelle pres på passagergrundlaget. Puljerne blev etableret af regionsrådet, da indfasningen af indtægtsfordelingsmodellen øgede Region Midtjyllands andel af passagerindtægterne. Omdisponeringen fra udviklingspuljer til drift udgør derfor reelt en rammeudvidelse.

Der er derfor i Region Midtjyllands budget 2024 afsat 400,7 mio. kr. til kollektiv trafik. Beløbet forventes justeret med 7,8 mio. kr. til en varig besparelse på administration på 2,0 mio. kr. og 5,8 mio. kr. til afvikling af merforbrug på rammen fra 2022.

Rammen suppleres derudover af statslige tilskud på i alt 105,2 mio. kr. til bl.a. Grenåbanen og strækningen Holstebro-Skjern.

Region Midtjylland afholder selv en række udgifter inden for den samlede ramme, som i alt udgør 26,3 mio. kr. Det drejer sig om pensioner til tjenestemandslignende ansatte på privatbanerne, ydelser på lån til Aarhus Letbane og spormodernisering af Odderbanen i 2008.

Tabel 1 <i>Mio. kr. (2024 p/l)</i>	Budget 2024	Øverslagsår		
		2025	2026	2027
Midttrafiks høringsbudget pr. juni 2023	440,5	435,0	435,5	436,8
<i>Regional finansiering af kollektiv trafik:</i>				
Vedttaget regional ramme til kollektiv trafik	-400,7	-400,7	-401,4	-401,4
Justeringer til regional ramme	7,8	2,0	2,0	2,0
Statslige tilskud	-105,2	-105,2	-105,2	-105,2
Regionens egne udgifter til kollektiv trafik*	26,3	26,3	26,3	26,3
Afvigelse før tekniske ændringer	-31,3	-42,5	-42,7	-41,5
Tekniske ændringer til høringsbudgettet	5,1	5,1	5,1	5,1
Samlet afvigelse**	-26,2	-37,5	-37,7	-36,4

*) Pensioner til tjenestemandslignende ansatte på privatbanerne, ydelser på lån til Aarhus Letbane og spormodernisering af Odderbanen i 2008.

***) -= mindreforbrug ift. regional ramme, +=merforbrug ift. regional ramme

Mindreforbruget er primært begrundet i omdisponeringen af udviklingspuljerne til drift og høringsbudgettets forudsætning om, at kørslen med HVO-diesel ikke genoptages.

Disponering af mindreforbrug

Der forventes et mindreforbrug i 2024 og frem, men usikkerheden er betydelig. Det vurderes, at mindreforbruget er udtryk for en midlertidig situation, og at der reelt kun kan forventes et mindreforbrug i 2024 og 2025.

Der er, udover den almindelige usikkerhed knyttet til fremtidige passagerindtægter og udgifter til vognmænd, en række forhold med virkning fra 2026, som regionsrådet enten endnu ikke har taget stilling til, eller forhold, som endnu ikke er afklarede.

Det drejer sig om indkøb af flere tog til Aarhus Letbane, etablering af krydsningsspor ved Rude Havvej i Odder, ladeinfrastruktur til drift af batteritog på Lemvigbanen, hvor der p.t. indhentes tilbud, samt udbud af regional bæredygtig bustrafik i Østjylland.

Hertil kommer en beslutning om, hvorvidt regionsrådet ønsker at genoptage brugen af HVO-biodiesel, og hvorvidt regionsrådet ønsker at genetablere den tidligere pulje til at støtte den påbegyndte grønne omstilling samt støtte transformationen af mobiliteten i Region Midtjylland i en mere bæredygtig retning.

Anvendelsen af den resterende ramme og en samlet økonomisk plan for området fremsendes til politisk behandling i november 2023.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at Midttrafiks budget 2024, inklusive de tekniske ændringer, godkendes.

Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Budgetforslag 2024, bilag 1 - hovednotat

Budgetforslag 2024, bilag 2 - byrdefordeling pr. område

Budgetforslag 2024, bilag 3 - bestillermateriale

Punkt 3: Synergi mellem landdistriktsindsatsen og øvrige regionale indsats

1-30-76-4-22

Resume

Udvalg for regional udvikling drøftede den regionale landdistriktsindsats på mødet den 12. april 2023 og anmodede i den forbindelse om, at der udarbejdes forslag til nye initiativer. De nye initiativer skal supplere den nuværende landdistriktsindsats og skabe synergi til regionens øvrige indsats. Der foreslås en supplerende indsats, hvor områderne for mobilitet og energi kobles endnu tættere sammen med den regionale landdistriktsindsats.

Direktionen indstiller,

at den regionale landdistriktsindsats suppleres med et særskilt fokus på områderne for mobilitet og energi.

Sagsfremstilling

Region Midtjyllands ambition i strategi for bæredygtig udvikling i landdistrikterne 2020-2030 er, at den regionale indsats for landdistrikterne bidrager med nytænkning og sammentænkning af regionens øvrige opgaver. Afsættet for den nuværende landdistriktsindsats er derfor det helhedsorienterede blik på det gode og bæredygtige liv i landdistrikterne. Denne tilgang har gjort Region Midtjylland til en foregangsregion i Danmark på området for landdistriktsudvikling.

Den nuværende indsats hædrer fx lokalsamfundenes ildsjæle med landsbyprisen og initiativprisen, formidler viden og gode fortællinger via landsbyviden.dk og støtter eksperimenterende udviklingsprojekter med puljen Den Bæredygtige Landsby.

Udvalg for regional udvikling drøftede den regionale landdistriktsindsats på mødet den 12. april 2023 og anmodede i den forbindelse om, at der udarbejdes forslag til nye initiativer. De nye initiativer skal supplere den nuværende landdistriktsindsats og skabe synergi til regionens øvrige indsats.

Administrationen vurderer, at det største potentiale aktuelt er inden for områderne mobilitet og energi. Det foreslås, at der på områderne mobilitet og energi udvikles en indsats, der understøtter og forstærker aktuelle udviklingsinitiativer vedrørende øget mobilitet i landdistrikterne og accelereret omstilling til alternative energiformer i landdistrikterne. Udviklingen af indsatsen sker inden for den eksisterende ramme til landdistriktsudvikling og forudsætter, at den eksisterende indsats effektiviseres og realiseres i partnerskaber.

Mobilitet

Mange borgere i landdistrikterne oplever en forringelse af mobiliteten, og der er taget en lang række tiltag for at få flere til at benytte de kollektive trafiktilbud. Initiativerne har ofte taget afsæt i en planlæggertankegang, og brugerinddragelsen er primært sket i forbindelse med besparelser, eller når nye mobilitetsløsninger skulle afprøves.

Det foreslås at gennemføre et forsøgsprojekt i én til to landsbyer, hvor borgerne inddrages i og motiveres til at skabe nogle mere bæredygtige mobilitetsløsninger. Det skal ske ved at se mobilitet som en del af og i sammenhæng med lokalsamfundets øvrige forbindelseslinjer, herunder den fysiske og digitale infrastruktur samt ydre samarbejdsrelationer og den indre sammenhængskraft.

Konkret foreslås det, at:

- udvikle og afprøve en ny metode til borgerdrevet udvikling af lokalsamfund, der tager udgangspunkt i landsbyens forbindelseslinjer.
- teste metoden i Interreg-projektet Mobility makers.
- afsætte midler til at afprøve og facilitere metoden samt efterfølgende at afprøve og evt. implementere nogle af de ideer, som borgerne fremkommer med.

Energi

Succes i den grønne omstilling kræver, at borgere lokalt støtter op om opstillingen af vedvarende energi. Det kræver dels, at de har indflydelse på projekterne, og dels at de har fordel af dem. Alligevel mangler der etablerede værktøjer til, mellem borgere, kommuner og developere, at samskabe gode energiprojekter.

Det foreslås at udvikle og gennemføre caseforløb, der viser, hvordan borgere, interessenter, eksperter, lokalpolitikere og forvaltninger kan arbejde sammen om etablering af vedvarende energianlæg i lokalområder. Caseforløbene vil tage afsæt i civilsamfundsstrategier og basere sig på en nærmere kortlægning af udfordringer og eksisterende praksis for opstilling af vedvarende energi. Centralt i forløbet står spørgsmålet: "Hvordan vil I lokalt arbejde med den grønne omstilling".

Konkret vil caseforløbene:

- inddrage fire casekommuner og en operatør, som f.eks. Teknologirådet eller Sustain.
- udvikle en platform og model for borgerinddragelse og samskabelse om placering af vedvarende energi mellem borgere, kommuner, interessenter m.fl.
- indebære seminarer for den enkelte deltagerkommune såvel som på tværs af deltagerkommunerne.

Supplerende til at fokusere på mobilitet og energi kan der afsøges synergier til regionens arbejde med ulighed i sundhed.

Videre proces

Mulighederne afsøges i løbet af efteråret, og de konkrete initiativer præsenteres i forbindelse med handleplanen for 2024, der fremsendes til politisk behandling i december 2023.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling godkendte, at den regionale landdistriktsindsats suppleres med et særskilt fokus på områderne for mobilitet og energi, idet indsatsen på energiområdet afventer anbefalinger fra regionalpolitisk forum om arealer til grøn omstilling. Anbefalingerne indgår i revisionen af den regionale udviklingsstrategi.

Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 4: Landsbyprisen og initiativprisen 2024

1-33-76-1-23

Resume

Regionsrådet besluttede i forbindelse med evalueringen i 2022 af Region Midtjyllands landsbypris at indstifte en ny initiativpris til landsbyer. Initiativprisen blev uddelt første gang i 2023.

Det foreslås på baggrund af erfaringerne fra det første år, at formålet med initiativprisen i 2024 fokuseres, så den i endnu højere grad anerkender og fremmer bæredygtige udviklingsinitiativer i landsbyerne.

Direktionen indstiller,

at justeringerne af regionsrådets initiativpris til landsbyer godkendes,

at initiativprisen i 2024 og 2025 sætter særlig fokus på fælles bæredygtige energiløsninger i regionens landsbyer, og

at proces- og tidsplan for landsbyprisen og initiativprisen 2024 godkendes.

Sagsfremstilling

Region Midtjyllands landsbypris er årligt blevet uddelt af regionsrådet siden 2009. Formålet med prisen er at understøtte bæredygtig udvikling og fornyelse i regionens landsbyer samt at synliggøre landsbyer som attraktive steder at leve.

Regionsrådets initiativpris til landsbyer blev uddelt første gang i 2023 som et supplement til landsbyprisen.

Erfaringen fra ansøgningsprocessen for de to priser i 2023 viser, at både ansøgere og det faglige panel har haft svært ved at adskille initiativprisen fra landsbyprisen. Flere har opfattet initiativprisen som en andenpræmie, hvilket ikke er intentionen.

Initiativprisen skal anerkende og profilere initiativer, der viser vejen for, hvordan aktuelle udfordringer i landdistrikterne kan løses lokalt. Dette kunne fx være i forhold til den igangværende energikrise, som har ramt landdistrikternes særligt hårdt ramt, eller i forhold til lighed i sundhed.

Justeringer af formål og proces for uddeling af initiativprisen 2024

Det foreslås, at formålet med initiativprisen skærpes, og at der ændres på indstillingsprocessen.

Konkret foreslås det, at:

- initiativprisen bliver en bæredygtighedspris, og at den fremover benævnes som "Regionsrådets pris til bæredygtige landsbyinitiativer". Bæredygtighed forstås her i bred forstand miljømæssigt, socialt og økonomisk.
- prisen gives til konkrete borgerdrevne bæredygtighedsinitiativer, der har gjort en forskel lokalt og kan være med til at inspirere andre landsbyer.
- prisen i 2024 og 2025 sætter særlig fokus på fælles bæredygtige energiløsninger i regionens landsbyer.
- alle kan indstille en kandidat til initiativprisen (i modsætning til landsbyprisen, hvor kun lokale aktionsgrupper (LAG) og kommuner kan indstille).
- administrationen laver den første gennemgang af indstillingerne og udvælger op til fem initiativer, som det faglige panel efterfølgende vurderer med henblik på en endelig indstilling af en vinder til regionsrådet.
- initiativerne vil blive vurderet på deres nyhedsværdi og graden af bæredygtighed, samt hvorvidt metoder og opnåede erfaringer kan overføres til andre lokalsamfund.

Proces for landsbyprisen 2024

Region Midtjylland inviterer i november 2023 kommuner og LAG'er til at indstille landsbyer til landsbyprisen 2024. Ansøgningsfristen er den 1. februar 2024. Ansøgningerne vurderes af et fagligt panel.

Højst fem landsbyer går videre til finalerunden, hvor de motiverer deres ansøgning ved et møde med det faglige panel og politiske repræsentanter. Alle medlemmer af regionsrådet modtager invitation til dette.

Regionen udarbejder en præsentationsvideo for den enkelte finalelandsby i tæt samarbejde med dem, der bor der. Det faglige panel laver den endelige indstilling af en landsby som vinder af landsbyprisen til regionsrådet.

Alle kandidater til landsbyprisen får tilbud om at deltage i et læringsforløb i efteråret 2024, hvor metoden i brætspillet "den bæredygtige landsby" anvendes. Kommunale landdistriktsmedarbejdere, repræsentanter for lokale aktionsgrupper, regionale og kommunale politikere m.fl. inviteres ligeledes.

Uddeling af priser

Indstilling vedrørende vinderne af landsbyprisen 2024 og regionsrådets pris til bæredygtige landsbyer 2024 forelægges regionsrådet i april 2024. Vinderne inviteres i lighed med tidligere år til at deltage som tilhørere under behandling af punktet, og regionsrådet får derved lejlighed til at lykønske begge prismodtagere direkte.

De officielle prisuddelinger sker i forsommeren/sensommeren 2024 i de respektive landsbyer, hvor der laves en markering og fejring af vinderne og landdistriktsudviklingen generelt.

Proces- og tidsplan samt sammensætningen af det faglige panel er nærmere beskrevet i vedlagte bilag.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at justeringerne af regionsrådets initiativpris til landsbyer godkendes,

at initiativprisen i 2024 og 2025 sætter særlig fokus på fælles bæredygtige energiløsninger i regionens landsbyer, og

at proces- og tidsplan for landsbyprisen og initiativprisen 2024 godkendes.

Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Landsbyprisen og initiativprisen 2024 - Formål og proces

Punkt 5: Regionalpolitisk forum om reduceret forbrug

1-30-76-93-21

Resume

Revisionen af Regional Udviklingsstrategi 2019-2030 fokuserer på otte vilde problemer. Region Midtjylland har inviteret repræsentanter for politik, viden, erhverv, civilsamfund og organisationer til at samarbejde om en række spørgsmål, der kalder på løsninger skabt i fællesskaber. Der fremsendes forslag til kommissorium og sammensætning af det regionalpolitiske forum om reduceret forbrug. Det indstilles, at tre regionsrådsmedlemmer udpeges til regionalpolitisk forum om reduceret forbrug, hvoraf den ene udpeges som formand.

Direktionen indstiller,

- at forslag til kommissorium for regionalpolitisk forum om reduceret forbrug godkendes,
- at forslag til sammensætning af regionalpolitisk forum om reduceret forbrug godkendes, og
- at tre regionsrådsmedlemmer udpeges til regionalpolitisk forum om reduceret forbrug, hvoraf den ene udpeges som formand.

Sagsfremstilling

Midtjylland står over for en række store og vilde problemer. Et vildt problem er kendetegnet ved, at det er svært både at definere præcist og at løse. Mange problemer deles med resten af Danmark og med resten af verden. Ingen kan løse udfordringerne alene. Derfor vil regionen samarbejde med repræsentanter for politik, viden, erhverv, civilsamfund og organisationer om at finde løsninger på problemerne. Revisionen af Regional Udviklingsstrategi 2019-2030 fokuserer på otte vilde problemer, hvor regionale aktører samarbejder om at udvikle løsninger i regionalpolitiske fora.

De regionalpolitiske fora arbejder i 2023-2024 med de vilde problemer, der skal give svar på følgende spørgsmål, efter den angivne tidsplan:

Tidsplan for regionalpolitiske fora				
	1. halvår 2023	2. halvår 2023	1. halvår 2024	2. halvår 2024
Hvordan hjælper vi de unge der står udenfor?	×			
Hvordan forhindrer vi, at blomsterne forsvinder?	×			
Hvordan får vi flere til at stige på?		×		
Hvor finder vi arbejdskraften?		×		
Hvordan mindsker vi forbruget?			×	
Hvordan får vi arealer nok til den grønne omstilling?			×	
Hvordan understøtter vi det gode liv på landet?				×
Hvad gør vi, når vandet kommer?				×

Der skal nedsættes et regionalpolitisk forum til at arbejde med spørgsmålet "hvordan mindsker vi forbruget?" (reduceret forbrug).

Udkast til kommissorium for og sammensætning af regionalpolitisk forum om reduceret forbrug er vedlagt som bilag.

Kommissoriets opbygning:

- Beskrivelse af det vilde problem, som det regionalpolitiske forum skal samarbejde om at udvikle løsninger på.
- Præsentation af arbejdsform for det regionalpolitiske forum.

- Forslag til sammensætning af det regionalpolitiske forum.

Det vilde problem om reduceret forbrug

Danmark er et foregangsland på mange områder. Desværre også når det kommer til forbrug. Hvert år forbruger hver dansker, hvad der svarer til 24,5 tons jomfruelige materialer, dvs. naturressourcer, som endnu ikke har været brugt til menneskelige formål. Til sammenligning ligger det globale snit på 11,9 tons. Danmark skal helt ned på otte tons per person for at have et bæredygtigt forbrug.

Der skal gives mere tilbage, end der tages - særligt når det gælder fornybare ressourcer fra de biologiske kredsløb. Samtidig skal materialer i højere grad genanvendes i nye produkter, når det gælder de ikke-fornybare ressourcer. Fx sjældne jordarter, der anvendes til blandt andet teknologi og plastindpakning af fødevarer. I det hele taget skal forbruget reduceres og produkter repareres, laves af rene materialer og holde længere.

I Danmark er det kun fire procent af materialeforbruget, der stammer fra genanvendte materialer. 28 % af vores affald ender til forbrænding eller deponi. Tre brancher er særligt belastende: Byggebranchen, fremstillingsindustrien og fødevarerindustrien.

Samtidig kan aktiviteten i samfundet ikke blot standses. Men det står klart, at det skal gøres muligt at genanvende mere og reducere mængden af affald. Det kræver fokus på hele forsyningskæden, og det kræver samarbejde og mobilisering på tværs af producenter og aftagere af produkter.

Det regionalpolitiske forum om reduceret forbrug vil tage udgangspunkt i følgende arbejdsspørgsmål:

1. Hvordan kan vi sammen sikre, at vi reducerer forbruget i det midtjyske?
2. Hvad kan vi konkret gøre inden for de tre områder: Byggematerialer, tekstil og fødevarer?
3. Hvordan og hvad skal vi samarbejde med nationale og internationale aktører om for at fjerne de strukturelle barrierer for mindsket forbrug?

Arbejdsform og sammensætning af regionalpolitiske fora

De regionalpolitiske fora mødes tre gange i løbet af andet halvår 2023:

- Første møde fokuserer på, hvad vi ved om problemets omfang, samt hvilke spørgsmål der giver mest mening at arbejde videre med.
- Andet møde fokuserer på mulige svar på de definerede spørgsmål.
- Tredje møde fokuserer på anbefalinger til handlingsanvisende løsninger og initiativer.

Der inviteres 25-30 repræsentanter fra kommuner, stat, videninstitutioner, erhvervsliv, civilsamfund, organisationer og region til at deltage i det regionalpolitiske forum.

Forslag til deltagerkredsen fremgår af det vedlagte kommissorium. Deltagerlisten er ikke endelig, idet regionens samarbejdspartnere inviteres til at være med til at pege på flere relevante aktører, når kommissoriet foreligger.

Når det regionalpolitiske forum har givet anbefalinger til løsninger og initiativer, behandles det af regionsrådet, hvilke løsninger og initiativer Region Midtjylland kan realisere.

Udpegning af regionsrådsmedlemmer

Regionsrådet har formandskabet og er repræsenteret med tre medlemmer i hver af de regionalpolitiske fora. Det indstilles, at regionsrådet udpeger tre medlemmer til regionalpolitisk forum om reduceret forbrug, herunder en formand.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at forslag til kommissorium for regionalpolitisk forum om reduceret forbrug godkendes,

at forslag til sammensætning af regionalpolitisk forum om reduceret forbrug godkendes, og

at tre regionsrådsmedlemmer udpeges til regionalpolitisk forum om reduceret forbrug, idet der udpeges et medlem fra udvalg for regional udvikling til hhv. formandsposten og den ene af de to øvrige poster under hensyn til, at forummet etableres som en del af udvalgets strategiarbejde.

Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet godkendte den 28. september 2022 temaer i revision af Regional Udviklingsstrategi for Midtjylland.

Regionsrådet godkendte den 27. april 2022 proces for revision af regional udviklingsstrategi.

Bilag

Kommissorium reduceret forbrug

Punkt 6: Regionalpolitisk forum om arealer til den grønne omstilling

1-30-76-93-21

Resume

Revisionen af Regional Udviklingsstrategi 2019-2030 fokuserer på otte vilde problemer. Region Midtjylland har inviteret repræsentanter for politik, viden, erhverv, civilsamfund og organisationer til at samarbejde om en række spørgsmål, der kalder på løsninger skabt i fællesskaber. Der fremsendes forslag til kommissorium og sammensætning af det regionalpolitiske forum om arealer til den grønne omstilling. Det indstilles, at tre regionsrådsmedlemmer udpeges til regionalpolitisk forum om reduceret forbrug, hvoraf den ene udpeges som formand.

Direktionen indstiller,

- at forslag til kommissorium for regionalpolitisk forum om arealer til den grønne omstilling godkendes,
- at forslag til kommissorium for og sammensætning af regionalpolitisk forum om arealer til den grønne omstilling godkendes, og
- at tre regionsrådsmedlemmer udpeges til regionalpolitisk forum om arealer til den grønne omstilling, hvoraf den ene udpeges som formand.

Sagsfremstilling

Midtjylland står over for en række store og vilde problemer. Et vildt problem er kendetegnet ved, at det er svært både at definere præcist og at løse. Mange problemer deles med resten af Danmark og med resten af verden. Ingen kan løse udfordringerne alene. Derfor vil regionen samarbejde med repræsentanter for politik, viden, erhverv, civilsamfund og organisationer om at finde løsninger på problemerne. Revisionen af Regional Udviklingsstrategi 2019-2030 fokuserer på otte vilde problemer, hvor regionale aktører samarbejder om at udvikle løsninger i regionalpolitiske fora.

De regionalpolitiske fora arbejder i 2023-2024 med de vilde problemer, der skal give svar på følgende spørgsmål, efter den angivne tidsplan:

Tidsplan for regionalpolitiske fora				
	1. halvår 2023	2. halvår 2023	1. halvår 2024	2. halvår 2024
Hvordan hjælper vi de unge der står udenfor?	×			
Hvordan forhindrer vi, at blomsterne forsvinder?	×			
Hvordan får vi flere til at stige på?		×		
Hvor finder vi arbejdskraften?		×		
Hvordan mindsker vi forbruget?			×	
Hvordan får vi arealer nok til den grønne omstilling?			×	
Hvordan understøtter vi det gode liv på landet?				×
Hvad gør vi, når vandet kommer?				×

Der skal nedsættes et regionalpolitisk forum til at arbejde med spørgsmålet "hvordan får vi arealer nok til den grønne omstilling?" (arealer til den grønne omstilling).

Udkast til kommissorium for og sammensætning af regionalpolitisk forum om arealer til den grønne omstilling er vedlagt som bilag.

Kommissoriets opbygning:

- Beskrivelse af det vilde problem, som det regionalpolitiske forum skal samarbejde om at udvikle løsninger på.

- Præsentation af arbejdsform for det regionalpolitiske forum.
- Forslag til sammensætning af det regionalpolitiske forum.

Det vilde problem om arealer til den grønne omstilling

Danmark dækker i dag kun 55 % af sit eget energiforbrug og er derfor afhængig af energiproduktion i andre lande. En gennemgang af otte midtjyske kommuners DK2020 klimahandlingsplaner viser et meget stort behov for arealer til sol-og vindenergi. Det forventes, at alene solceller vil optage ca. en procent af Danmarks areal i 2035. Dertil kommer ønsker om andre formål som råstofgravning, rent grundvand, skovrejsning, landbrug, ny infrastruktur til transport, lagring af CO₂ og produktion af nye brændsler, fx Power-to-X. Klimaforandring kalder på klimatilpasning, biodiversiteten skal øges, der skal bygges boliger, udvikles byer og produceres fødevarer. Og også den menneskelige trivsel skal tænkes ind i arealanvendelsen.

Samtidig er "Ikke i min baghave"-tankegangen et velkendt fænomen - både for vindmøller, men også solceller og biogasanlæg. For eksempel er der aktuelt 34.000 medlemmer i foreninger, der arbejder for at mindske nabogener ved store vindmøller, og der findes foreninger mod vindmøller i alle midtjyske kommuner.

Hvis alle ønsker skal indfries, er der behov for 140 procent af Danmarks areal. Den store udfordring er derfor, hvordan de midtjyske arealer anvendes mere effektivt, samtidig med, at den nødvendige grønne energiproduktion sikres, men uden at gøre skade på natur, miljø og menneskers trivsel.

Det regionalpolitiske forum vil tage udgangspunkt i følgende arbejdsspørgsmål

1. Hvordan kan vi sammen sikre arealer til øget produktion af grøn energi i Midtjylland og tilgodese alle de andre formål?
2. Hvordan sikrer vi sammen at øget produktion og anlæg af vedvarende energi skaber værdi for de lokalområder, der lægger arealer til?
3. Hvordan sikrer vi den bedste energiinfrastruktur i Midtjylland i sammenhæng med andre behov?

Arbejdsform og sammensætning af regionalpolitiske fora

Det regionalpolitiske forum mødes tre gange i løbet af første halvår 2024:

- Første møde fokuserer på, hvad vi ved om problemets omfang, samt hvilke spørgsmål der giver mest mening at arbejde videre med.
- Andet møde fokuserer på mulige svar på de definerede spørgsmål.
- Tredje møde fokuserer på anbefalinger til handlingsanvisende løsninger og initiativer.

Der inviteres 25-30 repræsentanter fra kommuner, stat, videninstitutioner, erhvervsliv, civilsamfund, organisationer og region til at deltage i det regionalpolitiske forum.

Forslag til deltagerkredsen fremgår af det vedlagte kommissorium. Deltagerlisten er ikke endelig, idet regionens samarbejdspartnere inviteres til at være med til at pege på flere relevante aktører, når kommissoriet foreligger.

Når det regionalpolitiske forum har givet anbefalinger til løsninger og initiativer, behandles det af regionsrådet, hvilke løsninger og initiativer Region Midtjylland kan realisere.

Udpegning af regionsrådsmedlemmer

Regionsrådet har formandskabet og er repræsenteret med tre medlemmer i hver af de regionalpolitiske fora. Det indstilles, at regionsrådet udpeger tre medlemmer til regionalpolitisk forum om arealer til den grønne omstilling, herunder en formand.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at forslag til kommissorium for regionalpolitisk forum om arealer til den grønne omstilling godkendes,

at forslag til kommissorium for og sammensætning af regionalpolitisk forum om arealer til den grønne omstilling godkendes, og

at tre regionsrådsmedlemmer udpeges til regionalpolitisk forum om arealer til den grønne omstilling, idet der udpeges et medlem fra udvalg for regional udvikling til hhv. formandsposten og den ene af de to øvrige poster under hensyn til, at forummet etableres som en del af udvalgets strategiarbejde.

Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet godkendte den 28. september 2022 temaer i revision af Regional Udviklingsstrategi for Midtjylland.

Regionsrådet godkendte den 27. april 2022 proces for revision af regional udviklingsstrategi.

Bilag

Kommissorium arealer til den grønne omstilling

Punkt 7: Status på elevfordeling og kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet

1-10-76-2-22

Resume

Ansøgere til de gymnasiale uddannelser (stx, hf, pre-ib, hhx og htx) er blevet fordelt af Børne- og Undervisningsministeriets fordelingsystem. Regionsrådet har delegeret kompetencen vedrørende udførelsen af en række opgaver i fordelingsprocessen til administrationen. Der gives med sagen en status på disse opgaver som omfatter: Vurdering af forrang som følge af handicap, fordeling af henholdsvis ufordelte ansøgere og eftertilmeldere, muligheden for at hæve kapaciteten i forhold til ufordelte ansøgere og eftertilmeldere og afgørelse i genoptagelsessager og behandling af klager.

Direktionen indstiller,

at orientering om elevfordeling og kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Status på elevfordeling

Ansøgere til de gymnasiale uddannelser (stx, pre-ib, hf, hhx og htx) fik den 25. maj 2023 besked om, hvilket gymnasium de havde fået reserveret plads på efter sommerferien. Der var i alt 10.447 ansøgere til de gymnasiale uddannelser, heraf 5.201 til stx. Det svarer til et samlet fald på ca. 3 % fra 2022 og et fald på ca. 6 % på stx-området.

Indeværende skoleår er første år, hvor ansøgere fordeles af Børne- og Undervisningsministeriets fordelingsystem. I den centrale fordeling har i alt 96 % af ansøgere i Region Midtjylland fået opfyldt deres 1. prioritet.

I Aarhus fik 88 % af ansøgere opfyldt deres 1. prioritet, mens 80 % af ansøgere fik deres 1. prioritet på stx-området. Det betyder, at den primære elevflytning er foretaget på stx-området i Aarhus, hvor 290 ansøgere er blevet flyttet. Ansøgere er primært blevet flyttet til Aarhus Gymnasium, Tilst og Viborg Gymnasium og HF (se vedlagte bilag). Der har efter den centrale fordelingsproces været en del bevægelser, som betyder, at Aarhus Gymnasium, Tilst, har et markant lavere elevtal ved skolestart.

I den resterende del af regionen er der i den centrale fordeling i alt blevet flyttet 79 elever, heraf 67 på stx. Flytningen af stx-elever uden for Aarhus er sket fra Silkeborg Gymnasium, Randers Statsskole og Viborg Katedralskole. En stor andel af de flyttede elever har efterfølgende kunnet flytte tilbage til de overansøgte gymnasier, da der er opstået ledige pladser grundet naturligt frafald (ikke bestået optagelsesprøve og omvalg).

Status på opgaver i fordelingsprocessen

Regionsrådet delegerede den 26. april 2023 kompetencen vedrørende en række opgaver i fordelingsprocessen til administrationen. Nedenfor gives en status på de pågældende opgaver:

Vurdering af ønsket forrang som følge af handicap

Administrationen vurderede i perioden 14. marts - 12. april tildeling af forrang som følge af handicap. Der blev i alt indsendt 44 ansøgninger, hvoraf 7 opfyldte kriterierne for at kunne tildeles forrang. I forrangsvurderingen blev der lagt vægt på, om der var tale om et fysisk handicap, og om forholdene på den ansøgte skole tager et særligt hensyn til det pågældende handicap. Hovedparten af ansøgninger er faldet på, at de ikke har omhandlet fysisk handicap, samt at der er særligt forkert forrang. Fx gives forrang til autisme, ordblindhed og særlige tilrettelagte forløb under andre forrangsbestemmelser, som vurderes af skolerne selv.

Fordeling af ufordelte ansøgere

Administrationen fordelte i perioden 15. maj - 25. maj 125 ufordelte ansøgere (det vil sige ansøgere, som den centrale fordelingsmekanisme ikke kunne fordele, fx hvor ansøger alene har særligt overansøgte gymnasier, hvor de ikke har kunnet tildeles en plads inden for 45 minutters transporttid). For at finde plads til de ufordelte ansøgere, måtte kapaciteten i alt hæves med 88 pladser på tværs af de gymnasiale uddannelser i regionen. Kapaciteten blev primært hævet i Århus og Midtjylland. Stx blev hævet med 50 pladser, hf med 14 pladser, hhx med 21 pladser og pre-ib med 3 pladser (se bilag).

Fordeling af eftertilmeldere

Administrationen har i perioden 2. juni - 1. september i alt fordelt 1.221 eftertilmeldere (ansøgere, der har særligt efter fristen) og omvælgere (ansøgere, der i perioden 2. juni - 1. juli har ønsket at gøre omvalg af tildelt institution eller uddannelsesretning). Fordelingen af eftertilmeldere har hovedsageligt været på hf-området, og fordelingen af omvælgere har primært været på stx- og hhx-området.

HÅivet kapacitet

Kapaciteten er i fordelingsperioden hÅivet med i alt 278 pladser pÅ tvÅrs af de gymnasiale uddannelser. PÅ stx er kapaciteten hÅivet med 65 pladser, pÅ pre-ib med 5 pladser, pÅ hf med 150 pladser og pÅ hhx med 58 pladser. Det hÅivede antal pladser er pÅ et forventeligt niveau, hvor der primÅrt er blevet hÅivet pÅ hf-omrÅdet for at finde plads til ansÅgere, som har sÅgt efter ansÅgningsfristen (eftertilmeldere). Kapaciteten pÅ stx er primÅrt blevet hÅivet i forbindelse med fordeling af de ufordelte ansÅgere, og kapaciteten pÅ hhx omrÅdet er primÅrt blevet hÅivet for at gÅre plads til elever, der har Ånsket omvalg fra stx til hhx (se bilag).

AfgÅrelse i genoptagelsessager og behandling af klager

Administrationen har i alt behandlet 144 genoptagelsessager. Det er pÅ niveau med tidligere År. Hovedparten af pladsreservationerne blev fastholdt, mens 19 fik helt eller delvist medhold. Genoptagelsessagerne omhandler typisk tvivl om beregnet transporttid, Ånske om specifikke studieretninger eller trivselsudfordringer. Der blev givet helt eller delvist medhold i sager, hvor der var tale om fremkommelighed grundet handicap, dokumenterede flyttesager og tildelt ny prioritet eller uddannelsesretning.

Der blev ikke modtaget retlige klager.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at orientering om elevfordeling og kapacitetsfastsÅttelse pÅ gymnasieomrÅdet tages til efterretning.

Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

RegionsrÅdet vedtog pÅ mÅdet den 26. april 2023, at administrationen ved RÅds- og Direktionssekretariatet delegeres kompetencen til at udfÅre opgaver af forvaltningsretlig karakter vedrÅrende elevfordeling pÅ det gymnasiale omrÅde.

Bilag

Oversigt over kapacitet og ansÅgere

Oversigt over fordelingen af ufordelte ansÅgere

Punkt 8: Ansøgning om driftsoverenskomst mellem Tradium og Randers HF og VUC

1-30-76-7-17

Resume

Randers HF og VUC har modtaget en ansøgning fra Tradium om en driftsoverenskomst vedrørende forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning. Regionsrådet skal høres, når et voksenuddannelsescenter modtager ansøgninger om indgåelse af nye driftsoverenskomster med eksterne udbydere.

Der skal sikres en geografisk placering af udbuddet og kapaciteten, så der er et tilstrækkeligt og varieret tilbud til alle. Det indstilles, at der ikke indgås driftsoverenskomst med Tradium, da de allerede eksisterende udbud har svært ved at leve op til lovkravene om aktivitet.

Direktionen indstiller,

at der ikke indgås driftsoverenskomst med Tradium.

Sagsfremstilling

Regionsrådet skal i samarbejde med voksenuddannelsescentrene (VUC) koordinere undervisningstilbuddene i regionen, så der er et tilstrækkeligt bredt udbud af ordblindeundervisning. Herunder skal VUC'erne høre regionsrådet forud for opsigelse eller indgåelse af driftsoverenskomster med eksterne udbydere af undervisning i VUC'ernes virkeområde.

Forberedende voksenundervisning er undervisning på grundskoleniveau i fagene dansk, matematik, engelsk og it. Ordblindeundervisning for voksne er en særlig tilrettelagt undervisning for voksne over 25 år og har til formål at afhjælpe og begrænse deltagerens læse- og skrivevanskeligheder.

Randers HF og VUC har tidligere haft driftsoverenskomst om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning med Tradium, men den blev opsagt august 2022, da udbuddet ikke levede op til lovens aktivitetskrav på henholdsvis fem årsværk for forberedende voksenundervisning og to årsværk for ordblindeundervisning.

Der er fem udbydere af forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning i dækningsområdet Randers-Favrskov. Det er Randers HF og VUC's vurdering, at det er tilstrækkeligt efter flere års faldende aktivitet. Skolen vurderer, at de fem udbydere har rigelig kapacitet til at dække efterspørgslen af forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning. Ligeledes er det skolens vurdering, at den bedst kan opnå høj faglig kvalitet og samarbejde om opgaven, hvis udbuddet ikke er spredt på for mange udbydere.

Retningslinjer for godkendelse af driftsoverenskomster

Uddannelsesinstitutioner har ret til at opnå driftsoverenskomst med det voksenuddannelsescenter, der har ansvaret for det pågældende geografiske dækningsområde, hvis de har en årlig aktivitet indenfor forberedende voksenundervisning på mindst fem årselever og ordblindeundervisning på mindst to årselever. Institutioner, der ikke i forvejen har en driftsoverenskomst, skal opnå minimumsaktiviteten inden to år fra driftsoverenskomstens ikrafttræden for at bevare retten. Aktiviteten opgøres i årselever, hvor normen for ordblindeundervisning er 812,5 klokketimer pr. årselev. Undervisningen kan afholdes som eneundervisning eller undervisning på hold med to til seks deltagere, afhængig af en konkret vurdering af deltagerens behov.

Det bemærkes, at et voksenuddannelsescenter kan vælge at fastholde en driftsoverenskomst ved en lavere aktivitet end to årselever.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at der med Randers HF og VUC's fremlagte plan for det samlede udbud af ordblindeundervisning er et tilstrækkeligt og varieret udbud i virkeområdet. Dertil har de institutioner, der har en driftsoverenskomst med Randers HF og VUC, været under pres i de senere år, da der har været en markant fald i ordblindeundervisningen. Det vurderes derfor, at Randers HF og VUC skal sikre den fornødne volumen og kvalitet i undervisningen ved at samle indsatsen på færre udbydere. Da Tradium i 2022 ikke var i stand til at leve op til aktivitetskravene, er det administrationens vurdering, at Tradium næppe vil kunne opnå det på nuværende tidspunkt.

Det fremgår af vedlagte tabel, hvilken aktivitet der har været i dækningsområdet, og hvilke skoler Randers HF og VUC har driftsoverenskomster med.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at der ikke indgås driftsoverenskomst med Tradium.

Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Ansøgning om driftsoverenskomst for ordblindeundervisning med VUC

Ansøgning om driftsoverenskomst for forberedende voksenundervisning med VUC

Oversigt over udbydere med driftsoverenskomst med Randers HF og VUC

Punkt 9: Afrapportering på projektet Coast to Coast Climate Challenge

1-30-76-4-18

Resume

Der orienteres om hovedresultaterne i projektet Coast to Coast Climate Challenge, der blev afsluttet ved udgangen af 2022. Der er udarbejdet en fælles strategi for fremtidig klimatilpasning på baggrund af de praktiske erfaringer i projektet. Der er sket en kompetenceudvikling inden for klimatilpasning, og der er lavet følgeforskning på projekts partnerskabsbaserede styringsmodel. Alle resultaterne kan findes på hjemmesiden www.c2ccc.eu.

Direktionen indstiller,

at afrapporteringen på projektet Coast to Coast Climate Challenge tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Coast to Coast Climate Challenge blev efter seks år afsluttet i 2022. Det store og bredt sammensatte projekt om klimatilpasning var det første af sin art i EU.

Projektet gennemførtes i syv tværgående projekter, som Region Midtjylland havde ansvar for at gennemføre, og 17 geografisk baserede projekter, som forskellige partnere havde ansvaret for. Blandt disse projekter var skabelsen af konceptet for Klimatorium og AquaGlobe, udviklingen af Klimavejen i Hedensted, en vandløbsmodel og et varslingsystem for hele Gudenåen, en helhedsplan for den vestlige Limfjord og meget mere.

Projektets afsluttende rapport beskriver flere læringer, både generelt og i de enkelte delprojekter. Rapporten er vedlagt som bilag.

Hovedresultaterne for projektet fremgår nedenfor og er også samlet på www.c2ccc.eu, hvor de er beskrevet i en film på en halv time med titlen Klimatilpasning fra kyst til kyst.

Fælles strategi for fremtidig klimatilpasning i Danmark

Der er udarbejdet en fælles strategi, som består af en række anbefalinger fra projektets deltagere. Anbefalingerne kan anvendes til inspiration i partnerskabet og udenfor. Strategien tænkes videreudviklet for eksempel i Det Nationale Netværk for Klimatilpasning, så den kan bidrage til at skabe et fælles sprog på tværs af fagligheder og interesser.

Kompetenceudvikling

Der er sket en mærkbar kompetenceudvikling blandt dem, der arbejder med klimatilpasning, idet der er indhentet mange relevante erfaringer samt gennemført kurser og træningsarbejde. Der er etableret et tæt samarbejde med Det Nationale Netværk for Klimatilpasning, som projektet var med til at skabe. Her fortsætter kompetenceudviklingen for medarbejderne.

Uddannelser på især VIA University College og Aalborg Universitet har implementeret nye elementer i undervisningen, der bruger projektets erfaringer og ny viden om klimatilpasning.

Der er udviklet en række redskaber til at skabe viden, overblik og indsigt, så grundlaget for at træffe de nødvendige beslutninger er bedret betydeligt. Flere af de værktøjer, der er udviklet i projektet, er nu videreudviklet og implementeret i hele landet.

Følgeforskning

Aarhus Universitet har i samarbejde med Niras udført følgeforskning på projektets organisering og udarbejdet en analyse af partnerskabet.

Partnerskaber fremhæves i analysen som en velegnet styringsstruktur på områder som klimapolitik og klimatilpasning, der præges af stor kompleksitet, mange aktører og usikkerhed om løsninger. Desuden fremhæves nødvendigheden af at have en central aktør, der kan koordinere og skabe rammer for netværkets samarbejde. Netop den rolle har Region Midtjylland udfyldt i projektet.

Analysen afsluttes med en række anbefalinger for fremtidige partnerskaber. Disse er baseret på erfaringerne fra Coast to Coast Climate Challenge. De enkelte anbefalinger er uddybet i analysen.

Et uddrag af anbefalingerne i overskrifter:

- Udnyt timingen af igangværende initiativer til at give partnerskabet og projektet en særlig relevans. I dette tilfælde har timingen været god, idet kommunerne stod overfor at skulle realisere deres klimaplaner og i høj grad famlede for at finde den bedste måde at gøre det på.

- Initier projektet oppefra med ledelse og det politiske niveau.
- Involver alle relevante aktører i partnerskabet.
- Opbyg projektets indhold i en bottom up proces for at skabe ejerskab nedefra.
- Veldefinerede samarbejdsprojekter skaber fælles forståelse af opgaven.
- Gør samarbejdet forpligtende.

Erfaringerne har stor betydning for, hvordan det nationale partnerskab udformes i det kommende projekt LIFE ACT, der skal implementere alle kommunernes DK2020 klimaplaner.

Der er foretaget store investeringer i forlængelse af projektet - i alt for ca. 1,3 mia. kr.. Da der i projektet er udviklet mange nye løsninger, er hovedparten af følgeinvesteringerne realisering af projekterne. Typisk er der bygget anlæg, som er udviklet i projektet. Eksempelvis er de første dele af Klimabåndet i Randers nu ved at blive bygget, men også bygningen af Klimatorium, som allerede er ved at se på realisering af fase to.

Økonomi

Projektet var sammensat af i alt 31 partnere med et samlet budget på 90 mio. kr. EU's LIFE program finansierede 60 % af budgettet, svarende til 54 mio. kr. Region Midtjylland finansierede selv 10,4 mio. kr. ud af sit samlede budget i projektet på 26 mio. kr.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at afrapporteringen på projektet Coast to Coast Climate Challenge tages til efterretning.

Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Fælles strategi og After LIFE plan

Afsluttende rapport

Analyse af partnerskabet

Punkt 10: Nyt fra Midttrafik #

1-00-26-22

Resume

Arne Lægaard og Morten Flæng er udpeget af regionsrådet til at sidde i Midttrafiks bestyrelse og vil på mødet orientere udvalgsmedlemmerne om aktuelle sager fra bestyrelsesområdet.

Direktionen indstiller,

at der orienteres om arbejdet i bestyrelsen.

Sagsfremstilling

Til orientering for udvalgets medlemmer kan dagsordenen, bilag og beslutninger fra bestyrelsesmødet i Midttrafik den 8. september 2023 læses via dette link: [Midttrafiks bestyrelse](#)

Næste bestyrelsesmøde er planlagt til den 3. november 2023.

Beslutning

Intet at bemærke.

Udvalg for regional udvikling blev orienteret om arbejdet i bestyrelsen.

Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 11: Udvalgets årshjul og mødeplan for 2023/2024 #

1-00-26-22

Resume

Udvalget har godkendt forslag til mødeplan for udvalg for regional udviklings ordinære møder i 2023. Der vil som fast punkt på de kommende dagsordener være en opsamling af forslag til emner og forventet årshjul.

Direktionen indstiller,

at forslag til emner og årshjul drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget vedtog på sit møde den 10. august 2022 mødeplanen for udvalgets ordinære møder i 2023.

Der vil fortløbende blive drøftet ønsker om temadrøftelser, besigtigelser og besøg mm. i 2023/2024.

Udgangspunktet er, at udvalgets møder holdes i Regionshuset Viborg. Efter aftale i udvalget kan møder endvidere holdes i andre regionshuse eller i forbindelse med besøg hos samarbejdsparter, interessenter eller lignende.

Årshjulet er vedlagt som bilag og opdateres løbende.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede forslag til emner og årshjul, og foreslog at udvalgsrådet i september 2024 holdes på Samsø med bæredygtighed som fokus. Idet udvalg for bæredygtighed holder møde samme dag som udvalg for regional udvikling i 2024, findes der et alternativt datoforslag med mulighed for et heldagsbesøg.

På næste møde præsenteres yderligere forslag til besøg/udvalgsråd uden for regionshuset.

Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Årshjul udvalg for regional udvikling 2023

Punkt 12: Gensidig orientering #

1-00-26-22

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Evaluering af studieturen.

Beslutning

Kulturforum den 3. oktober 2023 i Ringkøbing.

Drøftelse af studieturen til Région Centre-Val de Loire

Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 13: Drøftelse af udvalgsmøder i Danske Regioner #

1-00-26-22

Resume

Møder i Danske Regioner drøftes.

Direktionen indstiller,

at møder i Danske Regioner drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget kan drøfte emner fra møderne i Danske Regioners Udvalg for Regional Udvikling og EU samt Udvalg for Miljø og Ressourcer.

Der var senest møde i Udvalg for Regional Udvikling og EU den 22. september 2023. Næste møde holdes den 17. november 2023.

Der var senest møde i Udvalg for Miljø og Klima den 21. september 2023. Næste møde holdes den 16. november 2023.

Beslutning

Udvalg drøftede møder i Danske møder i Danske Regioner, og fremhævede det besøg, som Udvalg for Regional Udvikling og EU havde i Skåne. Under besøget fik udvalget meget brugbar inspiration om tilrettelæggelsen af den kollektive trafik i forhold til f.eks. prissætning og forskellige tiltag for at fremme brugen af den kollektive trafik.

Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 14: Underskriftsark #

1-00-26-22

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Alle var mødt, undtagen Henrik Qvist, der havde meldt afbud.

Mødet blev hævet kl. 12.03.